

Ex Ante hodnocení návrhu programu

Otevřené výzvy v bezpečnostním výzkumu 2023-2030 (OPSEC)

Zpracoval: Mgr. et Mgr. Jan Ludvík, Ph.D.

Datum zpracování: 21. 9. 2021

Úvod

Cílem této studie je posouzení návrhu programu výzkumu, vývoje a inovací Otevřené výzvy v bezpečnostním výzkumu 2023-2030 (OPSEC) před jeho předložením k posouzení Radě vlády pro výzkum vývoj a inovace (RVVI). Posouzení vychází z předloženého návrhu programu a z doprovodné podkladové studie, přičemž je strukturováno do šesti tematických kategorií:

1. nastavení cílů a intervenční logika;
2. synergie s jinými programy;
3. harmonogram veřejných soutěží a jejich zaměření;
4. implementace programu a nastavení procesu hodnocení projektů;
5. systém evaluace a monitorování;
6. posouzení rizik realizace programu.

Pro vytvoření maximální synergie předloženého ex ante hodnocení s následným hodnocením návrhu programu ze strany RVVI využívá ex ante hodnocení v jednotlivých tematických oblastech systém evaluačních otázek vycházející z Požadavků na návrh programu podle kontrolního listu z 30. dubna 2019, který při svém hodnocení využívá i RVVI. Pro jednotlivé tematické oblasti hodnocení je uveden shrnující komentář a následně vyhodnocen soulad navrhovaného programu s požadavky na návrh programu dle evaluačních otázek. V závěru je uvedeno celkové shrnutí hodnocení návrhu programu a jsou formulována doporučení určená poskytovateli podpory.

1. Nastavení cílů a intervenční logika

Hlavním cílem posuzovaného návrhu programu je „systematicky podněcovat a rozvíjet zájem výzkumné a inovační sféry o zapojení do řešení bezpečnostních výzev pro moderní společnost a tvořit tak základnu pro rozvoj konkurenceschopných bezpečnostních inovací“. Takto formulovaný cíl je smysluplný, vhodně zdůvodněný a navázaný na existující národní strategie a resortní koncepční materiály.

V rámci návrhu programu nicméně existuje určité tření mezi snahou o podporu znalostní a technologické základny a okamžitou a předem zjevnou využitelností výsledků

podpořených projektů v bezpečnostní praxi. Návrh programu smysluplně deklaruje zaměření na podporu nižších a středních stupňů technologické vyspělosti, což je v souladu s cílem podněcovat a rozvíjet zájem výzkumné a inovační sféry. U výzkumu a vývoje technologií a znalostí na těchto stupních vyspělosti však může být obtížné zaručit bezprostřední dopad v podobě posílení bezpečnosti. Toto tření je do jisté míry nevyhnutelné a dané svébytným charakterem bezpečnostního výzkumu existujícího na pomezí vědní a bezpečnostní politiky.

Určité otázky pak vyvolává nastavení cílů a zaměření trojice podprogramů. Zatímco hlavní cíl programu je jasně vysvětlený a navázaný na koncepční dokumenty zejména prostřednictvím navázání na Meziresortní koncepci podpory bezpečnostního výzkumu ČR 2017-2023 s výhledem do roku 2030, proces tvorby cílů podprogramů je poněkud nejasný. V návrhu programu není přesvědčivě vysvětleno, proč a jakým způsobem dochází k významnému zúžení cílů Meziresortní koncepce podpory bezpečnostního výzkumu. Zejména prioritní cíl Adaptivní bezpečnostní systém je výrazně zúžen. Byť je snaha o prioritizaci určitých cílů v rámci podprogramů pochopitelná a žádoucí, domnívám se, že by bylo vhodnější v nastavení podprogramů respektovat strukturu cílů podle Meziresortní koncepce bezpečnostního výzkumu, tak jak je zvažováno ve variantě 3 v příloze jedna doprovodné studie.

1.1. Specifikace cílů

Evaluační otázky

<i>Vychází cíle programu z analýzy řešené problematiky a vymezují, co se má díky působení programu změnit ve srovnání s výchozím stavem?</i>	Cíle programu vycházejí z analýzy řešené problematiky, která je provedena zcela adekvátně k možnostem poskytovatele. Cíle programu vymezují, co se má změnit ve srovnání s výchozím stavem, byť změna samotná je spíše inkrementální a parametrická, což nicméně odpovídá tomu, že program OPSEC navazuje na končící Program bezpečnostního výzkumu České republiky v letech 2015-2022. V případě, že by program nebyl v žádné formě implementován, by naopak došlo ke zcela nežádoucí změně, neboť oblast podpory, kterou v tuto chvíli pokrývá Program bezpečnostního výzkumu v letech 2015-2022, by zůstala nepokryta. Poněkud problematická je nicméně otázka toho, z čeho vycházejí cíle jednotlivých podprogramů.
--	---

Vztahují se cíle, jak k celé řešené problematice, tak k dílčím problémům, které je třeba vyřešit?

Je splnění cílů ověřitelné a je z cílů zřejmé, v čem má spočívat úspěšné splnění programu?

Cíle se vztahují k řešené problematice a ke konkrétním dílčím problémům, které je třeba vyřešit.

Ověření cílů v podobě rozvíjení zapojení výzkumné a inovační sféry do řešení bezpečnostních výzev je ověřitelné poměrně jednoduše. Určitou výzvu naopak představuje ověření naplnění cílů v oblasti bezpečnostního přínosu. Návrh programu předpokládá ověření splnění těchto cílů pomocí případových studií, což by měla být funkční cesta.

1.2. Analýza řešené problematiky

Evaluační otázky

Je navrhovaný program nástrojem koncepce (mezinárodní, národní, resortní), ze které vychází a realizuje ji?

Navrhovaný program je nástrojem Meziresortní koncepce podpory bezpečnostního výzkumu ČR 2017-2023 s výhledem do roku 2030.

Vymezuje návrh širší společenské potřeby, na které reaguje?

Návrh jasně vymezuje potřebu podpory výzkumu v oblasti bezpečnosti vycházející z charakteristických a unikátních znaků tohoto prostředí, kde je hlavním uživatelem výsledků stát a často neexistuje tržní motivace dostatečná vůči existujícím tržním rizikům. Doprovodná studie pak tyto potřeby dále dovysvětluje a rozvádí a přináší tak významný kontext pro pochopení logiky programu.

Posuzuje návrh příčiny současného stavu a vývojových trendů, které program cílí změnit, včetně jejich faktografického doložení?

Návrh posuzuje jak současné trendy ve výzkumném prostředí, tak v prostředí bezpečnostním. Detailněji je pak rozvádí doprovodná studie. Program popsany vývoj reflektuje a snaží se na něj reagovat.

Rozebírá návrh interakce s jinými programy realizovanými v národním i mezinárodním měřítku a případně s institucionálním financováním?

Návrh programu jasně ukazuje interakce navrhovaného programu jak s dalšími programy v gesci poskytovatele, tak

s programy realizovanými dalšími poskytovateli.

1.3. Vazba na priority

Evaluační otázky

Je návrh programu v souladu s aktuálními prioritami v předmětné oblasti (národní politika VaVal, priority orientovaného VaVal, inovační strategie, resortní koncepce anebo další relevantní dokumenty)?

Návrh programu primárně vychází z Meziresortní koncepce bezpečnostního výzkumu. Dále je v souladu s Národními politikami výzkumu, vývoje a inovací 2021+ a to zejména v návaznosti na opatření č. 22: Rozvoj obranného a bezpečnostního výzkumu s možností využití v civilních aplikacích a opatření č. 27: Redefinice Národních priorit orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací s cílem zvýšení odolnosti české společnosti – podpora specifických výzkumných programů relevantních pro oblasti definovaných hrozeb s celospolečenským dopadem. Zároveň program přispívá k naplnění Inovační strategie ČR a sekundárně i dalších strategických a koncepčních priorit.

Je navázání na priority dostatečně popsáno a vysvětleno?

Navázání na priority je (s výše uvedenou výhradou k cílům podprogramů) detailně popsáno primárně skrze navázání na Meziresortní koncepci bezpečnostního výzkumu. Navázání na Národní politiky, výzkumu, vývoje a inovací a na Inovační strategii je popsáno spíše rámcově. Tento způsob lze nicméně považovat za zcela dostatečný a vycházející z principu úspornosti, kdy program popisuje navázání na nejbližší nadřazený dokument stanovující priority, přičemž nadřazený dokument obdobně popisuje navázání na obecnější priority.

1.4. Stanovení přínosů a dopadů

Evaluační otázky

<i>Navazují na deklarované cíle očekávané výsledky, přínosy a širší dopady programu?</i>	Návrh projektu popisuje přínosy programu v kapitole 3.2 a to hned pro tři skupiny stakeholderů: konečné uživatele výsledků, výzkumníky (příjemce podpory) a pro poskytovatele.
<i>Jsou pro jednotlivé výsledky, přínosy i dopady stanovena vhodná kritéria?</i>	Kritéria jsou stanovena spíše rámcově a implicitně skrze koncept bezpečnostního přínosu. To nicméně odpovídá charakteru široce koncipované soutěže, kde poskytovatel dopředu nemůže znát přesný charakter výsledků, přínosů a dopadů.
<i>Je pro jednotlivé výsledky, přínosy i dopady stanoven časový horizont jejich dosažení?</i>	Časový horizont je stanoven pro výsledky, nikoliv přínosy a dopady, což nicméně opět odpovídá širokému charakteru veřejné soutěže.
<i>Je z přínosů a dopadů patrná motivace pro zavedení programu, tj. čeho konkrétně chceme dosáhnout?</i>	Z přínosů a dopadů lze poměrně jasně dovodit motivace pro zavedení programu, přičemž tato motivace je pro všechny tři kategorie stakeholderů formulována smyslně.
<i>Jsou zmíněny i možné negativní dopady programu?</i>	Možné negativní dopady programu nejsou popsány.

1.5. Model intervenční logiky

Evaluační otázky

<i>Vysvětluje návrh intervenční logiku programu, tj. skrze jaké mechanismy bude dosaženo změn, které povedou ke splnění kýžených cílů a jsou vymezeny předpoklady, na kterých je fungování těchto mechanismů založeno?</i>	Program OPSEC má primárně umožnit rozvoj nižších a středních stupňů technologické vyspělosti, kdy je vývoj pro zapojené instituce ekonomicky rizikový. Intervenční logika programu pak spočívá ve snižování rizikovosti zapojení se do výzkumu bezpečnostních technologií a znalostí, přičemž lze předpokládat, že takto
--	--

Upřesňuje model intervenční logiky zamýšlené vazby mezi vstupy, výsledky, přínosy a dopady?

nastavená intervenční logika by měla být zcela funkční.

Vazba mezi vstupy, výsledky, přínosy a dopady je stanovena spíše implicitně nicméně z principu mechanismů široce koncipované soutěže v bezpečnostním výzkumu je poměrně jasná.

Jsou z modelu intervenční logiky zřejmé principy působení programu, a to zejména jak budou výsledky transformovány v přínosy a jakým způsobem mají mít přínosy za následek širší dopady.

Principy působení programu jsou zřejmé, byť opět spíše implicitní. To nicméně odpovídá specifickému charakteru bezpečnostního výzkumu. Bezpečnostního výzkum přirozeně přispívá ke zlepšování bezpečnosti. Poskytovatel v tuto chvíli nemůže vědět, jaké konkrétní projekty budou podpořeny a jak tedy přispějí ke zlepšování bezpečnosti.

2. Synergie s jinými programy

Návrh programu velmi dobře popisuje vztah navrhovaného programu k jiným programům. Navrhovaný program navazuje na ukončený a končící program veřejné soutěže v bezpečnostním výzkumu. Navíc vytváří synergický efekt s dalšími programy bezpečnostního výzkumu, a to s Programem bezpečnostního výzkumu pro potřeby státu v letech 2022-2027 (SecPro), programem Strategické podpory rozvoje bezpečnostního výzkumu ČR 2019-2025 (IMPAKT 1) a s Programem bezpečnostního výzkumu ČR 2021–2026: vývoj, testování a evaluace nových bezpečnostních technologií (SECTECH). Navrhovaný program (a doprovodná studie) navíc obšírně definují vztah vůči dalším programům v gescích jiných poskytovatelů, přičemž navrhovaný program se snaží o maximální zabránění duplicit s programy jiných poskytovatelů.

2.1. Návaznost na hodnocení předchozích programů

Evaluační otázky

Uvádí návrh, na které předchází již ukončené, nebo průběžně zhodnocené programy navazuje?

Návrh programu navazuje na ukončený Program bezpečnostního výzkumu České republiky v letech 2015 až 2022 a probíhající Program bezpečnostního výzkumu České republiky v letech 2015 až 2022.

Je pro předchozí programy uvedeno stručné shrnutí jejich vyhodnocení včetně

Stručné zhodnocení předchozích programů je uvedeno v kapitole 2.4.

dosažených přínosů a dopadů a míry splnění stanovených cílů?

Využívá nově navrhovaný program výsledky hodnocení předchozích programů?

Navrhovaný program vychází ze zkušeností z předchozích programů, přičemž tyto zkušenosti jsou popsány zejména v doprovodné studii.

3. Harmonogram veřejných soutěží a jejich zaměření

Harmonogram veřejných soutěží a jejich zaměření nejsou bohužel v návrhu programu zřejmé. Harmonogram veřejných soutěží lze pouze dovodit z harmonogramu hodnocení programu. Poskytovateli lze doporučit, aby zvážil uvedení předpokládaného harmonogramu a zaměření veřejných soutěží buď přímo v programu, nebo jinou formou například prostřednictvím doprovodné studie.

4. Implementace programu a nastavení procesu hodnocení projektů

Vzhledem k tomu že navrhovaný program navazuje na současný program veřejné soutěže v bezpečnostním výzkumu, lze předpokládat, že jeho implementace a nastavení procesu hodnocení bude relativně hladké. Návrh programu předpokládá financování ve výši 3 550 000 tis. Kč. (to se ovšem neshoduje s rozpisem nákladů v letech), což by mělo stačit na saturaci absorpční kapacity prostředí bezpečnostního výzkumu (zde je předpoklad dle doprovodné studie 3 240 000 tis. Kč.).

Největší úskalí implementace lze spatřovat v zajištění vnitřní validity a srovnatelnosti v hodnocení jednotlivých oponentů a v uživatelském hodnocení. Uživatelské hodnocení je v programu (zcela správně) akcentováno. Určitou výzvu však může představovat zajištění uživatelského hodnocení, tak, aby do hodnocení projektů nepřeneslo inovační bariéry vlastní uživatelské komunity. Ta je z principu poměrně konzervativní, a to zejména pokud by inovace měla předpokládat změny v nastavení zaběhnutých procesů (jako příklad lze uvést odpor Policie ČR k vytvoření map kriminality). Lze doporučit, aby uživatelské hodnocení primárně sloužilo k vyřazení návrhů projektů, které nemohou mít praktický přínos (a to ani v případě dalšího návazného vývoje). Konečné rozhodnutí o praktické využitelnosti výsledků navrhovaných projektů by pak neleželo na uživateli, ale na poskytovateli.

Zároveň lze poskytovateli doporučit, aby zvážil určité změny v množině podporovaných výsledků. Návrh programu předpokládá mezi přípustnými hlavními výsledky podpořených projektů výsledky typu Hkonc, Vsouhrn, O (doporučení pro veřejnou správu) pokud splňují předpoklady ustanovení § 3 zákona č. 412/2005 Sb. nebo ustanovení § 27 zákona č. 240/2000 Sb. Lze se domnívat, že takto definovaná kategorie je v podstatě duplicitní vůči typu výsledku V. Naopak platí, že výsledky těchto typů (zejména Vsouhrn a O) jsou často užitečné pro uživatele v neutajované formě, kdy mohou posloužit jako výzkumný podklad k prosazování změn v institucionálním nebo meziinstitucionálním nastavení. Zejména u společenskovedního aplikovaného výzkumu se může často jednat o výsledek prakticky nejužitečnější. Pro

společenskovední výzkum na nižších úrovních technologické vyspělosti se navíc může jednat o jediné realisticky možné hlavní výsledky (s výjimkou výsledku typu V obsahujícího utajované informace), neboť v podstatě jediný podporovaný hlavní výsledek společenskovedního výzkumu v podobě metodiky (Nmet) už v podstatě musí dosahovat takového stupně technologické vyspělosti, aby jej bylo možno doporučit pro uvedení do praxe.

4.1. Zdůvodnění výdajů

Evaluační otázky

<i>Udává návrh celkové výdaje programu členěné na jednotlivé roky trvání, z toho výdaje z veřejných prostředků s uvedením výdajů státního rozpočtu? Jsou zdůvodněny potřeby státního zásahu, motivačního účinku a přiměřenosti podpory?</i>	Návrh stanovuje celkové výdaje programu členěné podle typu na veřejné a neveřejné, a to v členění na jednotlivé roky. Celkové výdaje na program jsou v textu předpokládány ve výši 3 550 000 tis. Kč. Z rozpisu ovšem vyplívají jen výdeje ve výši 2 755 000 tis. Kč. Možný nesoulad doporučuji zkontrolovat.
<i>Uvádí analýza absorpční kapacity odhad počtu projektů, které budou moci být financovány, z celkového počtu podaných návrhů projektů či přihlášek do veřejných soutěží?</i>	Analýza absorpční kapacity uvádí žádoucí úspěšnost projektů ve výši 30-35 procent.
<i>Je navrhovaný rozpočet programu řádně zdůvodněný ve vztahu k absorpční kapacitě?</i>	Doprovodná studie uvádí odhad absorpční kapacity ve výši 3 240 000 tis. Kč. Tato částka rámcově odpovídá navrhovanému rozpočtu programu.

4.2. Definování aktivit a příjemců

Evaluační otázky

<i>Stanoví návrh podporované aktivity?</i>	Program podporuje jak průmyslový výzkum, tak experimentální vývoj.
<i>Stanoví návrh způsob podpory?</i>	Návrh stanoví způsob podpory v kapitole 1.2 a to jako veřejné soutěže podle zákona 130/2002 Sb.

<i>Stanoví návrh uznatelné výsledky?</i>	Návrh stanovuje uznatelné výsledky v kapitole 6.1
<i>Stanoví návrh způsobilé náklady, včetně odůvodnění jejich vhodnosti pro splnění cílů programu?</i>	Způsobilé náklady jsou stanoveny v kapitole 6.4
<i>Stanoví návrh oprávněné příjemce dle jejich právní formy, včetně odhadu podílu podniků vůči výzkumným organizacím, a upřesňuje jejich charakteristiky?</i>	Oprávněnými příjemci mohou být výzkumné organizace a podniky. Podíl a charakter není dále stanoven.
<i>Stanoví návrh odhad předpokládané struktury uživatelů výsledků?</i>	Návrh nestanoví odhad předpokládané struktury uživatelů výsledků. Z principu veřejné soutěže je majitelem výsledku příjemce a poskytovatel má jen omezenou možnost odhadnout, kdo bude skutečným uživatelem výsledků. Z formulace cílů podprogramů je nicméně možné s určitou byť omezenou mírou spolehlivosti strukturu příjemců odhadnout a toto by bylo možné doplnit do doprovodné studie.

4.3. Způsob hodnocení a výběru projektů

Evaluační otázky

<i>Vysvětluje návrh způsob a kritéria hodnocení návrhů projektů?</i>	Program stanovuje rámcová kritéria a způsoby hodnocení. Konkrétněji mají být kritéria a způsoby hodnocení součástí dokumentace k jednotlivým veřejným soutěžím.
<i>Jsou návrhy projektů hodnoceny transparentně a podle předem stanovených pravidel, která vylučují střet zájmů?</i>	Pravidla a postupy pro hodnocení jsou rámcově nastavena a budou upřesněna pro jednotlivé veřejné soutěže, přičemž z návrhu programu nevystává důvod domnívat se, že by nebylo hodnocení transparentní a docházelo by ke střetu zájmů.
<i>Jsou projekty hodnoceny ve vztahu k cílům programu a realizaci stanovených aktivit?</i>	Splnění cílů navrhovaného programu je plánováno jako Vylučovací kritérium v rámci hodnocení.

Je stanoven způsob průběžného a závěrečného hodnocení realizovaných projektů?

Způsob průběžného a závěrečného hodnocení není v návrhu programu popsán. Tento způsob vyplývá ze zákona, přesnější popis by však mohl být součástí návrhu programu nebo doprovodné studie.

5. Systém evaluace a monitorování

Návrh programu obsahuje rámcový popis a vysvětlení postupů pro průběžné monitorování programu a pro jeho závěrečné hodnocení. Pro monitorování a hodnocení je nastaven základní harmonogram a jsou stanovena kritéria pro monitorování hodnocení. Harmonogram odpovídá potřebám programu a měl by poskytovateli umožnit jak průběžnou reflexi fungování programu, tak využití zkušeností z fungování programu pro návazné koncepční dokumenty (novou Meziresortní koncepci bezpečnostního výzkumu) a pro navazující program. Celkově se takto nastavený systém jeví jako dostatečný, byť lze doporučit upřesnění procesů sběru dat.

5.1. Způsob monitorování

Evaluační otázky

<i>Jsou pro monitorování průběhu programu stanoveny vhodné indikátory?</i>	Pro monitorování programu jsou stanoveny indikátory, a to v několika oblastech: funkčnost programu, efektivita a relevance. Pro hodnocení dopadů je navržen systém hodnocení pomocí případových studií na reprezentativním vzorku.
<i>Je popsán způsob sběru relevantních dat?</i>	Způsob sběru relevantních dat není v návrhu projektu popsán.
<i>Jsou indikátory definovány tak, aby co nejlépe popisovaly sledovaný aspekt programu, a byly konkrétní, měřitelné, dostupné, relevantní a včasné (SMART)?</i>	Pro výše uvedené kategorie (funkčnost, efektivita, relevance) jsou navrženy relevantní, kvantifikované a relativně snadno měřitelné a včasné měřitelné indikátory.
<i>Jsou stanoveny vstupní hodnoty indikátorů a určen jejich očekávaný nárůst (či pokles), který má být realizací programu dosažen?</i>	Vstupní hodnoty indikátorů ani jejich očekávaná změna nejsou stanoveny. Je nicméně otázkou, zda je pro tento typ programu stanovit lze.

5.2. Metodika hodnocení programu

Evaluační otázky

<i>Obsahuje návrh metodiku hodnocení programu, která dokáže určit, jestli jsou dosaženy kýžené cíle?</i>	Návrh programu obsahuje rámec pro hodnocení programu, který vychází z monitorování programu.
<i>Vychází metodika hodnocení z modelu intervenční logiky.</i>	Metodika hodnocení vychází z intervenční logiky otevřené veřejné soutěže.
<i>Míří hodnotící otázky na předpokládanou podstatu působení programu?</i>	Hodnotící otázky vhodně pokrývají hodnocení funkčnosti, efektivity a relevance programu. Hodnocení dopadů programu metodou případových studií vychází z charakteru bezpečnostního výzkumu, jehož cílem je zvýšení bezpečnosti, což je údaj obtížně měřitelný. Jako takové lze hodnocení dopadů pomocí případových studií považovat za smysluplné.
<i>Je hodnocení průkazné, založeno na datech a metodách, které mohou hodnotící otázky uspokojivě zodpovědět?</i>	Data a metody pro hodnocení odpovídají charakteru programu.
<i>Postihuje metodika hodnocení i přínosy a širší dopady programu?</i>	Širší dopady programu budou hodnoceny pomocí případových studií.
<i>Budou závěry hodnocení užitečné pro rozhodování o navazujících programech</i>	Návrh programu předpokládá, že průběžné hodnocení programu mezi lety 2027–2031 bude sloužit jako podklad pro tvorbu navazujícího programu.

5.3. Datová základna pro hodnocení programu

Evaluační otázky

<i>Objasňuje návrh plánovaný postup při získávání dat potřebných pro hodnocení programu?</i>	Návrh programu neobjasňuje plánovaný postup při získávání dat.
<i>Odpovídá datová základna předpokládaným metodám hodnocení?</i>	Vztah mezi datovou základnou a metodami hodnocení nelze z návrhu programu posoudit.

<i>Jsou kromě věcného obsahu vysvětleny i zdroje dat a režim přístupu k nim?</i>	Zdroje dat a přístup k nim nelze z návrhu programu posoudit.
<i>Jsou získána i data za relevantní srovnávací skupinu nepodpořených subjektů?</i>	Zda jsou získána data ze srovnávací skupinu nepodpořených subjektů, nelze z návrhu programu posoudit.
<i>Počítá poskytovatel s tím, že při vyhlášení výsledků veřejných soutěží zveřejní pořadí návrhů projektů na základě jejich hodnocení, a které projekty byly a nebyly doporučeny k financování, aby bylo umožněno následné vyhodnocení programu externími subjekty?</i>	Návrh programu nepředpokládá zveřejnění pořadí u nepodpořených projektů. Je navíc otázkou, zda je zveřejňování informací o nepodpořených projektech v oblasti bezpečnosti, žádoucí.

5.4. Plán a rozpočet hodnocení programu

Evaluační otázky

<i>Obsahuje návrh harmonogram průběžného hodnocení?</i>	Návrh programu obsahuje plán průběžného hodnocení, který se skládá z hodnocení zkušeností ze tří předpokládaných veřejných soutěží a závěrečného hodnocení projektů prvních dvou veřejných soutěží.
<i>Obsahuje návrh harmonogram závěrečného hodnocení?</i>	Program předpokládá závěrečné hodnocení programu poskytovatelem po roce 2031.
<i>Obsahuje návrh harmonogram hodnocení přínosů a dopadů programu?</i>	Hodnocení dopadů první a druhé veřejné soutěže se předpokládá a roky 2030 a 2031. Hodnocení dopadů programu jako takového pak v roce 2035.
<i>Je uveden očekávaný rozpočet jednotlivých fází hodnocení programu?</i>	Očekávaný rozpočet jednotlivých fází hodnocení není uveden.

6. Posouzení rizik realizace programu

Návrh programu obsahuje detailní rozbor rizik. Analýza rizik se jeví jako dostatečně detailní. Analýza rovněž obsahuje rámcová opatření pro případ materializace popsanych rizik a měla by poskytnout dostatečný podklad k řízení rizik v průběhu realizace programu.

6.1. Definice rizik spojených s realizací

Evaluační otázky

<i>Obsahuje návrh rozbor rizik spojených s realizací programu, která by mohla zamezit dosažení jeho obecných i dílčích cílů?</i>	Byla provedena analýza politických, ekonomických, společenských, technických, legislativních a environmentálních rizik, a to na pětistupňové škále hodnocení pravděpodobnosti a dopadu.
<i>Je pro nejzávažnější rizika vytvořen náhradní plán (contingency plan), jak se s nimi vypořádat?</i>	Pro všechna popsaná rizika jsou navržena základní opatření k jejich řízení.

Závěr a doporučení

Posuzovaný návrh programu Otevřené výzvy v bezpečnostním výzkumu 2023-2030 (OPSEC) představuje kvalitně koncipovaný výzkumný program navazující na úspěšné předchozí programy veřejných soutěží v bezpečnostním výzkumu. Navrhovaný program odpovídá národním i resortním koncepčním dokumentům, vychází z analýzy prostředí, stanovuje tomu odpovídající cíle a v případě implementace se stane důležitým prvkem v programovém portfoliu realizujícím Meziresortní koncepci podpory bezpečnostního výzkumu ČR 2017-2023 s výhledem do roku 2030.

Před předložením návrhu programu k posouzení RVVI lze ještě poskytovateli doporučit několik kroků ke zvážení:

- v nastavení podprogramů se držet struktury cílů podle Meziresortní koncepce bezpečnostního výzkumu (tj. efektivní zásah, adaptivní bezpečnostní systém a resilientní komunity), tak jak je zvažováno ve variantě 3 v příloze 1 doprovodné studie. Tematické cíle je možné případně zužovat na úrovni jednotlivých veřejných soutěží, tak jako ve 4. veřejné soutěži Programu bezpečnostního výzkumu České republiky v letech 2015 až 2022 (BV III/4-VS). Domnívám se, že tímto postupem bude poskytovatel schopen lépe reagovat na případný vývoj potřeb a příležitostí v oblasti bezpečnostního výzkumu;
- nastavit uživatelské hodnocení tak, aby primárně sloužilo k vyřazení návrhů projektů, které nemohou mít praktický přínos (a to ani v případě dalšího návazného vývoje);
- v množině podporovaných výsledků upustit od požadavku na „utajování“ u výsledku typu Hkonc, Vsouhrn, O (doporučení pro veřejnou správu). Zejména u společenskovedního aplikovaného výzkumu existuje poměrně omezená množina využitelných hlavních výsledků a je žádoucí možnost kvalitního společenskovedního bezpečnostního výzkumu spíše podporovat, a to i při vědomí rizik s tímto spojených. Projekty, jejichž výsledky budou prakticky nevyužitelné, by neměly být vyřazeny z důvodu definice výsledků, ale mělo by je identifikovat a vyřadit uživatelské hodnocení;
- v návrhu programu specifikovat předběžný harmonogram veřejných soutěží;

- podrobněji specifikovat datovou základnu pro hodnocení programu. Přestože způsob hodnocení, jaká data budou pro něj třeba a jak je sbírat, lze z návrhu programu intuitivně dovodit, lze zároveň očekávat, že RVVI bude požadovat upřesnění dat pro hodnocení.